

NYHETSREV – April 2022

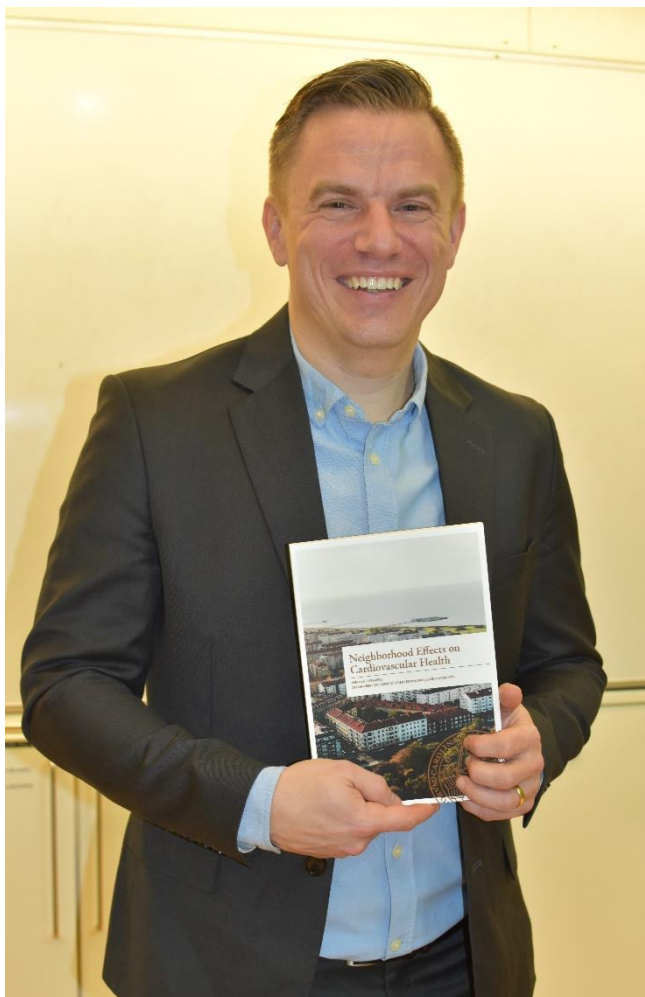
Centrum för Primärvårdsforskning
CPF



Våren är på väg och jag är glad att skicka ut detta nyhetsbrev med axplock från verksamheten. CPF grundades 2008 som ett samarbete mellan Region Skåne och Lunds universitet. Sedan dess har vi publicerat mer än 1500 vetenskapliga artiklar och etablerat 11 "Akademiska vårdcentraler" (AVC) i Skåne, för att främja forskning i kliniska miljöer. Detta nyhetsbrev innehåller flera spännande nyheter från CPF samt några intervjuer med forskarna på CPF. Vår framgång bygger på stödet från Region Skåne och Lunds universitet och vårt nära samarbete med kliniken. Välkommen att besöka oss om ni har vägarna förbi!

Kristina Sundquist
Professor/Verksamhetschef
Centrum för primärvårdsforskning

Per-Olas doktorsavhandling i hamn!



Grattis till CPF:s **Per-Ola Forsberg** (vänster) som framgångsrikt försvarade sin doktorsavhandling i februari. Per-Ola är distriktsläkare på Capho Vårdcentral Bunkeflo-Hyllie och har arbetat med sin doktorsavhandling sedan 2016. Han har skrivit fyra vetenskapliga artiklar under tiden.

Avhandlingen heter *Neighborhood Effects on Cardiovascular Health* och handlar om hur bostadsområde och arbetsplats påverkar risken för hjärt-kärlsjukdom. Inspirationen att studera kardiovaskulär hälsa fick han från sitt dagliga kliniska arbete.

"Hjärt- och kärlsjukdomar är en viktig orsak till sjuklighet och dödlighet över hela världen. Som primärvårdsläkare behandlar jag patienter varje dag för att förhindra detta. Samtidigt behöver jag bedöma patienten i ett bredare sammanhang, inklusive patienternas sociala och fysiska miljöer."

"Min helt fantastiska handledare, professor Kristina Sundquist, har rik erfarenhet från detta forskningsfält.

Dessutom tycker jag mycket om att göra matematisk modellering och statistiska analyser, vilket stora registerbaserade studier ger många möjligheter till", säger Per-Ola.

Under de fyra årens forskning har Per-Ola Forsberg gjort ett antal viktiga fynd genom med hjälp av data från svenska nationella register och information om bostadsområden. I sin första artikel, fann han ett troligt orsakssamband mellan bostadsområdets socioekonomiska status och risk för kranskärslsjukdom bland kvinnor.

I sin tredje publicerade artikel fann han att det fanns ett samband mellan bostadsområde och risk för hjärtsvikt hos patienter med diabetes mellitus.

"Jag skulle säga att det viktigaste fyndet är att det verkar finnas ett orsakssamband mellan bostadsområdets socioekonomiska status och individuell risk för hjärtinfarkt och ischemisk stroke", säger Per-Ola Forsberg.

Han tillägger "Ett annat viktigt fynd är att arbetsplatsens socioekonomiska egenskaper, i synnerhet utbildningsnivån hos en individs kollega, kan påverka risken för kranskärslsjukdom."

Per-Ola har många järn i elden. Som trebarnspappa kombinerade han sina doktorandstudier med kliniskt arbete (han är dessutom både ingenjör och pastor).

"Att balansera doktorandstudier, kliniskt arbete, mina andra åtaganden och familjeliv är inte alltid lätt och jag får inte alltid den balansen rätt. Jag försöker arbeta fokuserat på de olika uppgifterna i varje givet ögonblick."

"Dessutom har vår familj bestämt oss för att fira "sabbat" varje vecka, att ha en dag i veckan där vi inte jobbar alls, inklusive hushållssysslor. I stället vilar vi, njuter av tid med familj och vänner och tar oss tid att begrunda. Det här ger mig mycket energi för resten av veckan!"

Till framtida doktorander som är ivriga att följa i Per-Ola Forsbergs fotspår, ger han följande råd: "Skaffa en bra handledare, ta reda på vad du vill, ha kul och arbeta hårt."

Per-Ola kommer att fortsätta sitt samarbete med Centrum för primärvårdsforskning och bidra till forskningsprojekt på deltid samtidigt med sitt kliniska arbete. "Jag ser verkligen fram emot det!" avslutar han.



PERHIT-projektet i fokus



Doktorand **Ulrika Andersson** (vänster) kommer att presentera PERHIT-projektet på SFAM-kongressen i Gävle i vår. PERHIT, som står för PERson-centredness in Hypertension management using Information Technology, är en pågående randomiserad kontrollerad studie som genomförs inom primärvården i fyra svenska regioner.

864 patienter med högt blodtryck inkluderades i studien och randomiserades till interventions- eller kontrollgrupp 1:1. Interventionen, att använda ett webbaserat stödsystem i mobiltelefonen för egen hantering av högt blodtryck, pågick under åtta veckor. Därefter, samt efter ett år, kom deltagarna på ett uppföljande besök. "Preliminära analyser visar att andelen patienter med blodtryck under 140/90 mmHg var signifikant högre i

interventionsgruppen än i kontrollgruppen efter åtta veckor.

Även efter ett år sågs ett bättre resultat i interventionsgruppen, dock var skillnaden inte signifikant, säger Ulrika Andersson.

Ulrika, som är anställd på Löddeköpinge vårdcentral, arbetar just nu med sin doktorsavhandling eHälsa och högt blodtryck i primärvården. Hennes handledare är mångårige CPF-medarbetaren professor Patrik Midlöv.

Ulrika kommer även att presentera några resultat från PERHIT på Kardiovaskulära vårmötet 2022 i Malmö i april.

Ny medarbetare i Bengt Zöllers forskargrupp hjälper till att avslöja trombofilifynd



Professor **Bengt Zöllers** (höger) nyligen anställda forskningsingenjör vid Lunds universitet, **Eric Manderstedt** (vänster), har fått sina forskarrön publicerade i välrenommerade *Journal of the American Heart Association*.

Eric (civilingenjör och biomedicinsk analytiker), tillsammans med professor Bengt Zölller och övriga forskare i ett samarbetsprojekt med Regeneron Genetic Center, har för första gången i en stor populationsbaserad studie av medelålders och äldre individer, fastställt prevalensen och trombosrisken förknippad med alla de fem klassiska ärftliga trombofili-genvarianterna, det vill säga faktor V Leiden (rs6025), protrombin G20210A (rs1799963)-varianten och ärftliga brister av de naturliga antikoagulationsproteinerna antitrombin (kodas av genen SERPINC1), protein C och protein S.

Prevalensen av brist på de naturliga antikoagulationsproteinerna var 3,1 procent, vilket är mycket högre än väntat. Totalt var 15 procent av den svenska befolkningen bärare av en eller flera klassiska trombofili-mutationer och 0.9 procent av populationen bar på två eller fler klassiska trombofili-varianter.

”De fem klassiska trombofili-gen-varianterna är associerade med en dosrelaterad risk för venös tromboembolism hos medelålders och äldre vuxna. Den höga förekomsten av klassiska trombofili-varianter är en bidragande orsak till den höga trombosincidensen i Sverige,” säger Bengt Zölller.



Disputationer

Vi gratulerar **Jon Pallon** som disputerade den 21 januari med sin avhandling *‘Pharyngotonsillitis in primary health care - Aetiology and clinical findings’*. Huvudhandledare var docent Katarina Hedin.

Artin Entezarjou försvarar sin avhandling (*eVisits in the digital era of Swedish primary care*) den 8 april. Professor Patrik Midlöv är huvudhandledare och bihandledare är docent Susanna Calling och med. dr. Veronica Milos Nymberg.

AVC Seminars

Du har väl inte missat att akademiska vårdcentraler erbjuder öppna vetenskapliga seminarier/grupphandledning? Seminarierna är till för alla som gör projekt i primärvården, exempelvis ST-arbeten, mastersuppsatser och andra studier. AVC fungerar som bollplank och erbjuder stöd i frågor om exempelvis studiedesign, datainsamling, etik, statistik och tolkning av resultat. Läs mer på CPF:s hemsida: Akademiska vårdcentraler (AVC) - Vårdgivare Skåne (skane.se)

April

Fredagen den 1/4 kl. 9-10:30. Centrum för primärvårdsforskning, rum 28-10-026, CRC, Malmö. AVC-koordinator Beata Borgström Bolmsjö, PhD, distriktsläkare. Anmälan till beata.borgstrom_bolmsjo@med.lu.se senast 25/3. Max 6 deltagare.

Fredagen den 22/4 kl. 9-11. CRC, Malmö, seminarierum 28-12-026. AVC-koordinator Disa Dahlman, PhD, ST-läkare. Anmälan till disa.dahlman@med.lu.se senast 15/4. Max 6 deltagare.

Maj

Tisdagen den 3/5 kl. 14-16. Vårdcentralen Nöbbelöv, Lund. AVC-koordinatorer Moa Wolff, PhD, distriktsläkare och Sara Modig, docent, distriktsläkare. Anmälan till moa.wolff@med.lu.se och/eller sara.modig@med.lu.se senast den 26/4. Max 6 deltagare.

Fredagen den 6/5 kl. 13.30-15.30. Vårdcentralen Laröd, Helsingborg. AVC-koordinatorer Veronica Milos Nymberg, PhD, distriktsläkare och Miriam Pikkemaat, PhD, distriktsläkare. Anmälan till veronica.milos_nymberg@med.lu.se och/eller miriam.pikkemaat@med.lu.se senast 29/4. Max 6 deltagare.

Tisdagen den 17/5 kl. 15-17. Vårdcentralen Måsen, Lund. AVC-koordinatorer Ulf Jakobsson, professor, distriktssköterska och Tommy Jönsson, PhD, distriktsläkare. Anmälan till ulf.jakobsson@med.lu.se och/eller tommy.jonsson@med.lu.se senast 10/5. Max 6 deltagare.

Centrum för primärvårdsforskning www.cpf.se

Besöksadress:

Clinical Research Center (CRC)
CPF
Hus 28, plan 11,
Jan Waldenströms gata 35
205 02 MALMÖ

Postadress:

Clinical Research Center (CRC)
CPF
Box 50332
202 13 Malmö

*Om ni har några intressanta nyheter eller synpunkter på nyhetsbrevet, är ni välkomna att kontakta **Patrick Reilly** (patrick.reilly@med.lu.se)*